

Az új vasúti menetrendről

Bérletesek helyjegy nélkül — Kulturáltabbá válik a közlekedés

Európa valamennyi vasútján egyidőben, így a MÁV-nál is, 1976. május 30-án, vasárnap 0 órakor lép életbe az új 1976-77. évi menetrend. A MÁV az előző évi tapasztalatok alapján, az 1976-77. évi időszakban közlekedő személyszállító vonatok menetrendjét több nemzetközi, országos és megyei értekezleten egyeztetve a külföldi vasutakkal, a helyi közgazgatási szervekkel, a nagyobb vállalatok, üzemek képviselőivel és a VOLÁN Trószttal. A menetrend összeállításánál különös figyelemmel voltak arra, hogy a közlekedéspolitikai koncepciónak megfelelően a vasúton utazók száma tovább csökken, és az utazó közönség a rövidebb távolságú utazásra az autóbust, míg hosszabb távolságra a vasutat veszi igénybe. Eppen ezért az új menetrendben mindenképp a főváros és a távolabbi megyeszékhelyek közötti forgalmat gyorsították.

Az új menetrendben — egy évig — több változás található. A nemzetközi vasúti összeköttetéseknek legfontosabb újdonsága, hogy a jugoszláv vasutak a menetrendváltás után új vasútvonalat nyitnak meg, ezzel a „Meridián” expressz nyáron meghosszabbított útvonalon a tengerpartig, Barig közlekedik. A vonattal

Malmö—Berlin—Prága —Budapest—Belgrád—Bar között mindkét irányban közvetlen fekvőhelyes, illetve hálókocsi járatok is közlekednek. A „Balt-Orient” expressz Lipcse—Budapest —Bukarest—Várna útvonalon közlekedő mentesítő vonata az új menetrendben már egész nyáron közlekedik. A Budapest—Zágráb—Split vonalon a „Maestral” expressz mostantól Balaton-szentgyörgyön át közlekedik, ezáltal a téli időszakban egy órával csökken a Budapest —Róma közötti utazási idő. Ugyancsak megkedvelték az utasok a Budapest—Varsó között rövidebb útvonalon, éjszaka közlekedő „Polonia” expresszt, és a „Cracovia” helyett inkább ezt veszik igénybe a varsói utasok. Ezért az új menetrendben a „Cracovia” csak nyáron közlekedik.

Az új menetrendi időszakban Budapest centrikus expresszvonalat összeköttetést létesítettek a megyeszékhelyek és a főváros között. E

vonalakon reggeli és esti indulással naponta két pár expresszvonat, déli indulással pedig egy pár gyorsvonat teremt összeköttetést. Az utazás kulturáltsága, és a kényelmesebb utazás biztosítása érdekében öt gyorsvonatot helyjegyes expresszvonnattá minősítettek át, azaz kötelezővé tették a helyjegy-váltást. Valamennyi expresszvonalat új nevet kapott. A Budapest Nyugati-pályaudvar—Szeged között közlekedő új expresszvonnatot „Napfény”-nek nevezték el. A vonat 6 óra 15 perckor indul Szegedről és Kiskunfélegyháza, Kecskemét, Cegléd megállással 8 óra 51 perckor érkezik Budapestre. Vissza 18 óra 30 perckor indul és Szegedre 21 óra 01 perckor érkezik. Megváltozik a Szeged-expressz indulási ideje is, amely május 30-tól egy órával korábban 18 órakor indul Szegedről és 20 óra 30 perckor érkezik a Nyugati pu-ra. E vonattal változás az is, hogy az új menetrendben megáll Kiskunfélegyháza állomáson is.

Az expresszvonalat hálózat bővítésével egyidejűleg több lényeges gyorsvonati változás is lesz. A Miskolcot Szegeddel összekötő 2702—2701 sz. gyorsvonatpár az új menetrendben a Miskolc—Nyíregyháza—Budapest közötti új gyorsvonatpárral egyesítve közlekedik, ezért a közvetlen miskolci vonat-rész Szegedről 30 perccel később 17 óra 13 perckor indul. Hasonlóan megváltozik a Szegedről Budapest Nyugati pályaudvarra közlekedő 703. sz. gyorsvonat indulási ideje is, mivel Szegedről korábban, 13 óra 45 perckor indul és Budapestre 16 óra 25 perckor érkezik. A korábbi helyzethez javuló, hogy az e vonattal utazóknak az ország minden részébe csatlakozást biztosítottak.

A távolsági személyvonatoknál is van változás. Így a Budapest Nyugati pályaudvarról Szegedre a távolsági személyvonat a jelenlegi 19 óra 25 perces budapesti indulás helyett a jövőben 18 óra 35 perckor indul, és a megállások ritkításával egy órával korábban, 22 óra 29 perckor érkezik Szegedre. A vonat közlekedésénél figyelemmel voltak a már említett, párhuzamosan közlekedő gyorsvonat „Napfény” expresszé történő átminősítésére.

A helyi személyszállító vonatok közlekedését főként az expressz, a gyors, és a távolsági személyvonatok közlekedéséhez igazodóan alakították ki. Így például a Szeged—Békéscsaba vasútvonalon az 1613. sz. személyvonat Békéscsabáról korábban, 14 óra 50 perckor indul, majd Hódmezővásárhelyről 16 óra 54 perckor, és Szegedre 20 perccel korábban, 17 óra 41 perckor érkezik, ezzel csatlakozást biztosítottak a 18 órakor induló Szeged-expresszhez. Az említett változásokon kívül még több vonatoknál pár perces eltérés található az új menetrendben.

A MÁV szegedi Igazgatósága az elmúlt menetrendi időszak alatt folyamatosan vizsgálta a megállóhelyek utasforgalmát, s most az új menetrend életbe lépésével többet, kihasználatlansága miatt megszüntet. Így 1976. május 30-tól a Szeged—Hódmezővásárhely között Vajhát és Kishomok megállóhelyeken a vonatok nem állnak meg.

A menetrend-változásról bővebben a MÁV hivatalos menetrendkönyvei adnak tájékoztatást, amely az idén 135 ezer példányban jelent meg, ára változatlanul 40 forint. Árusításukat már megkezdtek a pályaudvarok és a menetjegyirodák. A MÁV szegedi Igazgatósága az idén is kiadja, a közkezdelt kiadatos zsebmenetrendjét, 4,50 forintért.

A menetrend-változással Szegedről Budapestre — mint említettük — naponta két pár expresszvonat közlekedik. E vonatokra a helyjegy váltása kötelező! A MÁV szegedi Igazgatósága kéri az utazóközönséget, hogy helyjegyét lehetőleg előre vásárolja meg, — amikor is az igényeket még ki tudja elégíteni, illetve időben gondoskodni tud az esetleges vonatemerősítésről, — mert a vonat indulása napján már csak a fennmaradó helyeket tudja biztosítani.

A KPM hozzájárulásával, a Szegedről induló Napfény-expressz vonaton kifejezetten a havi bérletjeggyel utazó dolgozók Szeged—Kecskemét, illetve Kiskunfélegyháza—Kecskemét közötti útszakaszon a 8. számú kocsi-ban helyjegy megvásárlása nélkül utazhatnak.

„Repülni vágyó”

Gácsi Mihály Munkácsydíjas grafikusművész néhány éve választotta lakóhelyéül Hódmezővásárhelyet, a magyar képzőművészet egyik szép hagyományokkal büszkélkedő fellegvárát. A néhány évvel ezelőtt épült, perifériára szorult művészlakások egyikében régi órásmesterek remekei között metszi-nyomatja újabb és újabb alkotásait. Közel két évtized után cserélte fel a szolnoki művésztelepet a vásárhelyi műteremlakással. Nyílt szívvel, nagy tervekkel, szép elképzelésekkel jött a képzőművészet alföldi fővárosába. Sajnos, nemcsak öröm, de jó néhány csalódás, keserűség is érte az elmúlt évek alatt — lapjai azonban bizonyítják, hogy ezen emberi-művészi klímaváltozások nem befolyásolták alkotómunkáját. Ezt a tényt mi sem igazolja jobban, mint hogy az eltelt fél év alatt három jelentős kiállítás díját nyerte el.

Az elmúlt év utolsó hónapjában a Szabadkai XIV. Képzőművészeti Találkozó Grafikai Kiállításán a legkiválóbb külföldinek járó különdíjat nyerte el, a nemrégiben Békéscsaban megnyílt Alföldi Tárlaton ő lett a Munkácsy-plakett nyertese, majd legutóbb, a XI. Dél-alföldi Tárlat Koszta-emlékplakettjét is neki nyújtották át. Közben szerepelt grafikai alkotásaival a freinburgi nemzetközi fametszet biennálén és a Besztercebányán megrendezett nemzetközi grafikai kiállításon is.

Grafikai a középkori fametsző-hagyományokból táplálkoznak, korszerű ötvözeti Dürer aprólékos pontosságú rajzi biztonságának, Brueghel sokfigurás, groteszk, már-már szürrealis kompozícióinak, Rembrandt embercentrikus művészetének. E kiváló hagyományokból teremtett Gácsi, hozzáadva személyiségét, művészi karakterét, alkotói hitvallását

Somogyi Károlyné felvétele

Gácsi Mihály műtermében

korszerű grafikai műveket. Sajátja a humor, a komédia, a gyilkos szatíra, a tragikomikum, mely meglehetősen hiányzik a magyar művészetben. Ugyanakkor alkotásai nem karikatúrák, hanem a legnemesebb hagyományokból táplálkozó, elgondolkodtató, kegyetlenül őszinte szatírák.

Az 50 éves művész grafikai lapjai bizonyítják, hogy még tudott maradni a szó legnemesebb értelmében gyerekeknek, játékosnak, de ugyanakkor felnőtkeknek, elvagyódás, csalódás fogalmazza képpé. A szerkeszteteket építő, újmódi Ikarus, a Repülni vágyó Kondor Béla-nak, a korán meghalt pályatársnak és barátjának állít méltó emléket.

Két éve sincs, hogy Gácsi Mihályt örömmel és szeretettel üdvözöltük ezen a tájon. Azóta kiállításról kiállításra bizonyította kivételes tehetségét, nagyszerű mesterségbeli felkészültségét, sajátos világlátását, a magyar képzőművészetben hiányzóknak számító gyilkos őszinte, kritikus vénájú szatíráját. S most olyan hír járja, hogy Gácsi Mihály indulni készül a Vásárhelyről, tán még Petőfi Alföld-verseit is feledni igyekszik. Szabad-e ily pazarlóan banni kiemelkedő tehetségeinket? Valamennyinek jellegzetessége, hogy az emberi álmokat,

Tandi Lajos

Felmondható-e a rokkantsági nyugdíjasnak?

B. J. tápéi olvasónkat ideiglenes rokkantsági nyugdíjba helyezték. A vállalat most fel akarja bontani a munkaviszonyát. Olvasónk azt kérdezi, hogy védett-e a felmondás ellen, mivel régi dolgozója a vállalatnak, és jelenleg is beteg.

Április 24-én megjelent jogi tanácsunkban már foglalkoztunk azzal, hogy milyen esetben van védettség a felmondással kapcsolatban a régi dolgozónak. A Munka Törvénykönyve valóban

azzal is foglalkozik, hogy a beteg dolgozónak munkaviszonyát nem lehet megszüntetni. De ennek a jogszabálynak folytatása is van, s ez azt tartalmazza, hogy legfeljebb a keresésképtelenség első napjától számított egy, egyműködés megbetegedés esetén pedig két évig és a határidő lejártát követő tizenöt napig. Ez a rendelkezés természetesen csak a beteg dolgozóra vonatkozik, a rokkantsági nyugdíjba helyezett dolgozóra nem. A rokkantsági dolgozó ilyen védettséget nem élvez, munkaviszonyát a vállalat bármikor megszüntetheti. A rendelkezés azért nem tesz különbséget, mert a rokkantsági nyugdíjas helyzete más a felmondási védettség alatt álló beteg dolgozóénál.

A megrokkant dolgozó nyugdíjat kap és emellett munkaviszonyának felmondása esetén bárhol dolgozhat a folyósításra vonatkozó szabályok betartása mellett, csökkent munkaképességének megfelelő helyen. A keresésképtelen beteg dolgozó számára ilyen lehetőség nincs, a keresésképtelenséggel járó betegsége ideje alatt nem tud és nem is vállalhat munkát. A rokkantsági nyugdíjba helyezett dolgozó munkaviszonyát meg lehet szüntetni, de ez nem kötelező. A vállalat megteheti azt is, hogy a rokkantsági nyugdíjban történő időre fizetés nélküli szabadságot engedélyez, ha ezt megfelelőnek tartja.

A fentiek szerint olvasónknak, mint rokkantsági nyugdíjasnak felmondási védettség nincs, a vállalat mérlegelésétől függ, hogy munkaviszonyát fenntartja-e vagy felmondással megszünteti.

Dr. V. M.

Vizsgaidőszak

Ilyenkor május közepén, amikor már barnára sütteti magát a réőről a strandon, ilyenkor, a tavasz délutánján, amikor félholtra unatkozza magát a teázgató a cukrászda árnyékos teraszán, ilyenkor, mikor lenge ruhákkal lebbent lányon, asszonyon a kacérkodó szellő, ilyenkor, amikor a békakurutyolások, szűnyogcsapdosó esteken teljes hangerővel nevetgél, rádiózik a korzók tinédzser, ilyenkor sápadtan, kávéfőző remegő kézzel, kialvatlan éjszakáktól karikás szemmel, zilált gondolatok közt térfereg az egyetemista, ki már hetek, vagy éppen hónapok óta porszívózza agyába a dohos szagú könyvek, sebtében firt jegyzetek sorai közül a lényegét, a kettést, vagy éppen jelest jelentő ismereteket. Kín és öröm együtt, vagy inkább örömteli kín ez az egész. Bármennyire is nehéz, bármennyire fájdó, talán egy kicsit irigylésre méltó most az egyetemista szemében a lófráló, vagy éppen Lófarába járó, a parkban nyugodtan olvasgató, párját

őlelgető, becézgető fiatal, valahogy azért belsőleg nem bánja, hogy ő most otthon izzad, eszi az oldalakat, és nagy ívben kerüli a rádiót, televíziót. Belsőleg biztosan érzi valamit, ami önuralmat, hajtóerőt kölcsönöz, többletet ad, amitől mozog, él a jókedvet elnyomó tudni akarás vágya. Talán tisztában van azzal is, hogy a pillanatnyi nehézségeket a ma még kilátástalan harcot a holnap eredményesen, gazdagon jutalmazza. Ha ez az érzés nem is fő vonal, de valahol a tudat alatt ilyen gondolatok vezérlik az erőt, ami legyőzi a kéken hullámzó homokos Balaton-part csábítását, az akácillatos hegyvidék csalogatását, vagy a színes prospektusok kínálta külföld vonzását.

Ugyanis nincs a folyópartnak olyan romantikus varázsa, amely pótolná a második utóvizsgán kiizzadt, görbülő jegy, vagy éppen a tisztán, gördülékenyen fogalmazott mondatokért kapott jeles leírhatatlan örömet, mámorát. Ilyenkor naiv is, zseni is a

hallgató. Tud falakat, tornyokat emelgetni, és ugyanúgy meg tud botlani egy fűszálban, vagy stílusosan mondva az utolsó mentő keresztkérdésben, mint soha nem hallott fogalomban.

A vizsgaidő sok mindent tartogat a hallgató és a professzor számára. A diák szemszögéből a tanultam-tudtam-kaptam — e három szó arányban áll így sorjában. Ugyanígy van ezzel az előadó is. Elmondtam-visszakaptam-lemértem. Itt sem lehet megbontani az arányosságot.

Ilyenkor május közepétől június végéig általában pont egy nap hiányzik a teljes felkészüléshez, ilyenkor libabőrösek, ajakrágók, izzadós tenyerűek a folyosók ünneplőbe öltözött topogói, kulcslyukon leskelődői, és általában ilyenkor járkalnak gombóccal a gyomrukban, jegyzetekkel a hónuk alatt, lézengőként egy kis friss levegő után kapkodva, a vibráló, színes reklámforgatagban, töretlen bizalommal, lankadatlan energiával a második, az ötödik vagy éppen a tizedik vizsgaidőszak elkeseredett, mindenre elszánt, vagy éppen nagyképp harcosai, a jövő orvosai, tanárai, igazságbírói.

Majoros Tibor

Öntözés tengervízzel

A Türkmen Tudományos Akadémia tudósai kísérletekkel bizonyították, hogy a lucerna, az árpa, a cirok és a takarmányrépa jól tűri a sós tengervizet. A Kaspi-tenger sivatagos partján ültetvényeket telepítettek, s a növényeket sós vízzel öntözték. Lucernából hektáron, nalmányozzák.